

Ilmasto- ja elinkeinoministeriö
Energia- ja elinkeinoministeri

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kirjalliseen kysymykseen E11 fossiilisista energiavaroista

Ruotsi on puheenjohtajamaana vastaanottanut Pohjoismaiden neuvoston kirjallisen kysymyksen E11 fossiilisista energiavaroista.

Pohjoismaiden neuvosto kysyy Pohjoismaiden hallituksilta:

- 1. Voivatko Pohjoismaiden hallitukset tehdä selkoa siitä, miten ne raportoivat fossiilisista energiavaroista ja niiden käytöstä?*

Norjan öljytuotteiden tuotantoa ja vientiä koskevaa tietoa on julkisesti saatavilla muun muassa täältä: [Produksjon, transport og eksport - Norskpetroleum.no](https://www.norskpetroleum.no). Päästöjä koskevaan selontekoon sisältyvät hiilen tuotannosta ja käytöstä Huippuvuorilla aiheutuvat päästöt. Tuotanto- ja käyttömäärät ovat suhteellisen pienet. Norjalaisen Store Norske Spitsbergen Kulkompani -yrityksen Huippuvuorilla toimivan viimeisen hiilikaivoksen odotetaan lopettavan toimintansa vuoden 2025 aikana. Longyearbyenissä sijaitseva hiilivoimalaitos on jo lakkautettu. Selonteossa on kuvattu myös venäläisomisteisen Trust Arcticugolin toimintaa.

Tanskan öljytuotteiden tuotantoa, vientiä ja tuontia koskevaa tietoa on myös julkisesti saatavilla vuotuisesta energiatilastosta:

<https://ens.dk/service/statistik-data-noegletal-og-kort/maanedlig-og-aarlig-energistatistik>.

Islannissa ei louhita fossiilisia luonnonvaroja. Drekin alueella Jan Mayenin saaren tuntumassa etsittiin eri luonnonvaroja vuosina 2013–2018.

Tutkimuksista luovuttiin eikä aktiivisia etsintälupia tällä hetkellä ole.

Nykyinen hallitus on ilmoittanut hallitusohjelmassaan, ettei Islannin talousvyöhykkeelle tulla myöntämään öljynetsintälupia.

Suomella ei ole fossiilisia kivihiili-, öljy- tai maakaasuvarantoja. Ks. kysymykseen 2 annetusta vastauksesta kasvihuonekaasupäästöjä koskeva raportointi, joka kattaa myös turvetuotannon.

Ruotsissa ei ole fossiilista öljy-, kaasu- tai hiilituotantoa. Hallitus ehdotti vuonna 2022, että hiilen, öljyn ja maakaasun tuotanto kielletään Ruotsissa. Valtiopäivät hyväksyi kiellon, ja se tuli voimaan 1. heinäkuuta 2022. Energiaturpeen tuotanto oli Ruotsissa suurimmillaan 1980–1990-luvuilla, minkä jälkeen tuotanto on vähentynyt voimakkaasti. Vuonna 2021 turvetta kerättiin 0,4 miljoonaa kuutiometriä energiakäyttöön, mikä vastaa 0,41:tä terawattituntia.

- 2. Voivatko Pohjoismaiden hallitukset tehdä selkoa siitä, miten ne osallistuvat työhön, jolla varmistetaan asianmukainen raportointi fossiilisten energiavarojen hyödyntämisestä aiheutuneista haitallisista ilmastovaikutuksista?*

Pohjoismaat raportoivat kasvihuonekaasupäästöistä ja päästöjen sitomisesta mukaan lukien turvetuotannon kasvihuonekaasupäästöt sekä turpeen ja fossiilisten polttoaineiden käytöstä aiheutuneet kasvihuonekaasupäästöt YK:n ilmastosopimuksen ja Pariisin sopimuksen mukaisesti ja EU:lle. Maiden uusimmat päästöraportit ovat luettavissa täältä: [National Inventory Submissions 2023 | UNFCCC](#).

Kasvihuonekaasupäästöjen laskelmat perustuvat YK:n ilmastosopimuksen osapuolikokouksissa hyväksytyihin IPCC:n ohjeisiin, ja ne täyttävät kansainvälisten ilmastosopimusten vaatimukset.

Norjassa on kartoitettu fossiilisten polttoaineiden tuotannosta aiheutuvia päästöjä ainakin 1980-luvulta alkaen. Tiedot ovat olleet yhtä kauan julkisesti saatavilla. Norja on jakanut tietoja muun muassa YK:ssa ja Euroopassa. Kansainväliset asiantuntijat tarkastavat raportoinnin tiedot. Raportointia pidetään erittäin hyvänä muun muassa siksi, että melkein kaikki päästöt ovat verotettavia ja/tai sisältyvät EU:n päästökauppajärjestelmään.

- 3. Mitä Pohjoismaat tekevät kansainvälisesti fossiilisia energiavaroja koskevan läpinäkyvyyden ja osaamisen lisäämiseksi?*

Pohjoismaiden ministerineuvoston työryhmät ovat viime vuosina tehneet useita selvityksiä aiheesta. Pohjoismaista ilmastosiirtymää koskevassa Klimatomställning i Norden -hankkeessa on käsitelty asiaa useista

näkökulmista. Selvitysten pohjalta on luotu yhteinen tietopohja ja edistetty pohjoismaisten kokemusten jakamista kansainvälisesti. Kansainvälisellä tasolla esimerkiksi OECD ja IEA tekevät kattavaa työtä, johon myös Pohjoismaat osallistuvat aktiivisesti. Esimerkkinä voidaan mainita OECD:n Net-zero-hanke ja IFCMA-hankkeet ([Inclusive Forum om Carbon Mitigation Approaches](#)).

Pohjoismaat ovat osallistuneet aktiivisesti IPCC:n välityksellä energiasektorin ja fossiilisten aiheiden käsittelyyn esimerkiksi päättämällä hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) koskevan menetelmäraportin laatimisesta. Edellisessä ilmastohuippukokouksessa (COP28) Pohjoismaat osallistuivat aktiivisesti neuvotteluihin keskeisistä aiheista ja vaikuttivat osaltaan kunnianhimoisten päätöstekstien syntymiseen fossiilisten luonnonvarojen käytöstä irtautumiseksi. Pohjoismaat osallistuvat työohjelmien laatimiseen, joiden avulla edistetään päästövähennysten tavoitetason nostamista sekä ilmastoneutraaleihin yhteiskuntiin siirtymistä koskevan tiedon jakamista (Mitigation Work Programme ja Just Transition Work Programme). Kyseiset työohjelmat ovat tärkeä osa ilmastoneuvotteluja.

Päästöjen sääntely EU:n päästökauppajärjestelmän avulla edistää läpinäkyvyyttä ja auttaa vähentämään fossiilisten polttoaineiden tuotannosta ja käytöstä aiheutuvia päästöjä. Puhtaan kehityksen mekanismin (Clean Development Mechanism, CDM) alaisten yhteistyöhankkeiden avulla on saatu parempi yleiskatsaus päästöistä ja päästöjen vähennysmahdollisuuksista sektorilla.

Norja on edistänyt työtä kehittämällä päästöjen laskentamenetelmiä YK:n ilmastopaneelin ajankohtaisia lähteitä varten. Norja auttaa myös Kiinaa ottamaan käyttöön kiintiöjärjestelmän, joka kattaa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan sähköntuotannon ja jota kehitetään, niin että se tulee kattamaan useampia energialähteitä. Norja on myös avustanut muita maita öljysektorin sääntelyssä keskittyen muun muassa ilmastoon ja ympäristöön. Norja on myös jo pitkään tehnyt yhteistyötä muiden maiden kanssa sen mahdollistamiseksi, että hiilidioksidia voidaan varastoida sekä fossiilisista että biologisista lähteistä (Mongstad, Northern Lights, tieto-osasto).

Tanska globaalin Beyond Oil and Gas Alliance -ilmastoallianssin (BOGA) aktiivisena yhteispuheenjohtajana toimii kansainvälisesti öljy- ja

kaasuteollisuuden asteittaisen ja oikeudenmukaisen luopumisen puolesta. Allianssin 10 miljoonan dollarin rahastosta voidaan nopeasti ja joustavasti osoittaa varoja globaalin etelän maille, jotka haluavat kehittää suunnitelmiaan, niin että maiden taloudet eivät enää ole riippuvaisia öljy- ja kaasutuotannosta. Ruotsi ja Grönlanti ovat jo allianssin jäseniä, ja Tanska tulee jatkamaan työtä useampien maiden saamiseksi mukaan ja fossiilisista polttoaineista asteittaisen luopumisen saamiseksi kansainväliselle asialistalle. Tähän liittyvät panostaminen kunnianhimoisiin COP-päätöksiin ja toiminta lähellä globaalissa pohjoisessa ja etelässä sijaitsevia tuotantomaita vaihtoehtojen löytämiseksi öljylle ja kaasulle.

Osa Pohjoismaista osallistuu myös kansainväliseen yhteistyöhön metaanipäästöjen ja lyhytikäisten ilmastovaikutteisten kaasujen rajoittamiseksi, esimerkkinä Ilmaston ja puhtaan ilman kumppanuusohjelma CCAC. Pohjoismaat ovat myös allekirjoittaneet COP26-kokouksessa annetun globaalin metaanisitoumuksen (Global Methane Pledge). Metaanisitoumuksen tavoitteena on maailmanlaajuinen 30 prosentin metaanipäästöjen vähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2020 tasosta. Sitoumuksessa sitoudutaan myös tiettyihin laskentamenetelmiin ja UNFCCC:lle osoitettujen päästöraportointien jatkuvaan parantamiseen.

Pohjoismaiden hallitusten puolesta

Ebba Busch

Ruotsin energia- ja elinkeinoministeri sekä varapääministeri